

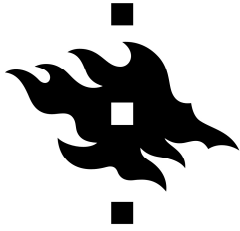
HELSINGIN YLIOPISTO

PSYKOTERAPEUTTIKOULUTUS

VARHAISEN VUOROVAIKUTUKSEN PSYKOTERAPEUTTIKOULUTUSOHJELMA
70 OP, 2017–2021

Psykologia
Medicum
Lääketieteellinen tiedekunta

Psykiatria
Clinicum
Lääketieteellinen tiedekunta

KOULUTUKSEN JÄRJESTÄJÄT

Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan psykologian oppiaine ja psykiatrian osasto yhdessä sekä Varsinais-Suomen Lääkäripalvelu Oy.

TAUSTA

Tämä koulutus on asetuksen terveydenhuollon ammattihenkilöistä (VNA 1120/2010) §2a mukaista psykoterapeutin ammattinimikkeeseen johtavaa koulutusta, joka on arvioitu ja jonka toteutumista seurataan Helsingin yliopistossa. Suoritettuaan koulutuksen hyväksytysti opiskelija saa Sosiaali- ja terveydenalan lupa- ja valvontaviranomaiselta Valviralta psykoterapeutin ammattinimikkeen. Opiskelijat otetaan Helsingin yliopiston (täydennyskoulutus)opiskelijoiksi ja he suorittavat Helsingin yliopiston opetuksesta ja asiantuntijaorganisaation opetuksesta muodostuvan koulutuksen.

VARHAISEN VUOROVAIKUTUKSEN PSYKOTERAPIA JA KOULUTUKSEN TAVOITE

Koulutusohjelma pohjautuu teorianmuodostukseen, joka käsittelee vauvan ja äidin/isän välisen vastavuoroisen vuorovaikutussuhteen muodostumista ja sen vaikutusta lapsen minuuden rakentumiseen. Teoria-pohja perustuu ajankohtaiseen kehitys- ja vuorovaikutuspsykologiseen tutkimukseen, jonka mukaan vauvalla on synnynnäisiä kykyjä olla vuorovaikutuksessa ympäristön kanssa ja nämä yksilölliset tavat vaikuttavat siihen, kuinka vauva tulee kohdatuksi. Koulutuksen keskeinen tavoite on varhaisen vuorovaikutussysteemin suotuisan kehityksen ja siitä seuraavien haasteiden ymmärtäminen sekä epäsuotuisan kehityksen ja häiriintyneiden vuorovaikutussuhteiden korjaavien, vuorovaikutuspsykoterapeuttisten hoitomenetelmien sisäistäminen. Koulutusohjelma käsittelee varhaisen vuorovaikutuksen merkitystä mielenterveyden kehittymiselle ajankohtaisen

tieteellisen tiedon valossa, tukien opiskelijan kykyä käsitellä, arvioida ja soveltaa varhaisen vuorovaikutuksen psykoterapiatutkimusta.

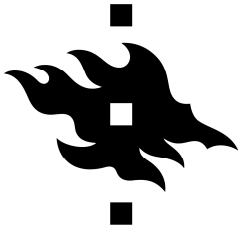
Koulutusohjelman tavoitteena on antaa tiedolliset ja taidolliset valmiudet toimia varhaisen vuorovaikutuksen psykoterapeuttina niissä terveydenhuollon, sosiaalitoimen, kolmannen sektorin ja yksityisten psykoterapiapalveluiden toimipisteissä, joissa työntekijät kohtaavat hoidollisesti ja psykoterapeuttisesti raskaana olevia sekä vauva- ja taaperoperheitä. Koulutusohjelman suoritettuaan opiskelijalla on valmiudet tunnistaa ja hoitaa varhaisia vuorovaikutussuhteen häiriöitä alle 3-vuotiaan pikkulapsen ja vanhempien välillä ja myös jo raskauden aikana. Varhaisen vuorovaikutuksen psykoterapiaa korvataan ostopalveluina sekä Kelan kuntoutuspsykoterapiana (perhepsykoterapian korvaus). Tärkeä osa vuorovaikutuspsykoterapeuttina toimimista on laaja-alainen työskentely niin koko perheen kuin muiden perhettä hoitavien hoitotahojen kanssa.

VALINTAPERUSTEET

Hakukelpoisuuden kriteerit esitetään Helsingin yliopiston psykoterapeutti koulutuksen hakuoppaassa. Kriteerit noudattavat asetuksen terveydenhuollon ammattihenkilöistä (VNA 1120/2010) §2 a asettamia ehtoja hakijan taustakoulutuksesta sekä työkokemuksesta. Lisäksi hakija osallistuu asetuksen edellyttämään soveltuvuuden arviointiin. Arvioinnin valintaperusteet ilmenevät hakuoppaasta.

KOULUTTAJAT

Kouluttajina toimivat vaativan erityistason psykoterapeutit, joilla on kouluttajapätevyys tai riittävä kokemus psykoterapian kouluttajana toimimisesta psykoanalyttisen tai integroivisen psykoterapian, perhepsykoterapian tai varhaisen vuorovaikutuksen psykoterapian viitekehyksistä: vastuukouluttajat Elina Savonlahti ja Mirja Sarkkinen sekä Marja Schulman, Irmeli Kinnunen, Hasse Karlsson, Jukka Mäkelä, Kirsi Juutilainen ja Saara Jaskari. Koulutusohjelman vuorovaikutuspsyko-

terapian koulutustyönohjaajina toimivat Eliina Savonlahti ja Mirja Sarkkinen.

Koulutusohjelman Helsingin yliopiston vastuuhenkilönä toimii professori Anu-Katriina Pesonen, joka osallistuu ohjelman ohjausryhmän toimintaan ja koulutuksen seuraamiseen. Helsingin yliopiston psykiatrian ja psykologian professorit ja yliopistonlehtorit vastaavat yliopiston kaikkien koulutusohjelmien opiskelijoille yhteisestä opetuksesta.

KOULUTUSMAKSUT

Koulutuksen teoriaopintojen ja työnohjauksen koulutusmaksu määräytyy siihen osallistuvien opiskelijoiden lukumäärän mukaan. Maksu on 16.950,-/ minimiryhmä/10 opiskelijaa (12.500,-/ 16 hlö ryhmä) ja 10.900,-/maksimiryhmä/20 opiskelijaa (+alv 0%*) elokuussa 2016 alkavassa koulutusohjelmassa. Koulutusmaksut vahvistetaan opiskelijavalinnan tuloksen selvittyä ja ne jakautuvat kahdeksalle lukukaudelle maksettavaksi (noin X,-/lukukausi). Koulutuksen kustannuksista vastaavat koulutettava tai hänen työnantajansa.

*) mikäli verosäädöksissä tai niiden tulkinnaissa tapahtuu muutoksia koulutuksen toteutusaikana, pidämme varauksen hinnanmuutokseen arvonlisäveron takia.

Koulutusohjelmaan kuuluvan opiskelijan koulutuspsykoterapian (oma psykoterapia 100h) ja vuorovaikutuspsykoterapiatyön koulutustyönohjauksen kustannukset eivät sisälly yllämainittuun hintaan vaan opiskelija suorittaa ne koulutuspsykoterapeutille ja työnohjaajalle. Työnohjaus (sis. perhetaustatyöskentely ja psykoterapian työnohjaus) maksaa noin 5.100–3.900,- (maksimiryhmä/10) euroa/opiskelija (alv 0%). Lisäksi koulutusohjelman soveltuvuusarviointi maksaa 200 euroa, joka ei kuulu koulutusohjelman hintaan. Haastattelu maksetaan sen yhteydessä.

Koulutukseen otetaan 10-20 opiskelijaa ja se aloitetaan vain, mikäli ryhmän minimikoko täyttyy.

KOULUTUKSEN ALKAMINEN JA OPETUSTILAT

Koulutus alkaa elokuussa 2017. Noin puolet koulutusohjelman seminaaripäivistä järjestetään Helsingin yliopiston tiloissa Helsingissä ja puolet Varsinais-Suomen Lääkäripalvelu Oy:n tiloissa Turussa, osoitteessa Tuureporinkatu 13 B 38, 20100 Turku. Työnohjaukset järjestetään työnohjaajien vastaanotoilla Turussa ja Vantaalla sekä erikseen sopien verkotyönohjauksena.

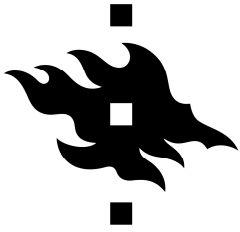
KOULUTUKSEN RAKENNE JA SISÄLTÖ

Koulutus on laajuudeltaan 70 op ja kestää 4 vuotta. Lähiopetus toteutetaan pääosin syys- ja kevätlukukausien aikana kerran kuussa, yhden–kahden päivän seminaareina. Koulutuksen alkaessa opiskelijat saavat koko koulutusohjelman.

Koulutusohjelma koostuu seuraavista kolmesta opintojaksosta:

- 1) Teoria- ja menetelmäopinnot:
 - a) Teoria- ja kliiniset seminaarit sekä muu omatoiminen teoria- ja menetelmäopiskelu 34op: koulutusohjelmakohtaisesti lähiopetusta on 41 päivää, jonka lisäksi 5 päivää kaikille yliopiston psykoterapeutti-koulutettaville yhteistä lähiopetusta.
 - b) Opinnäytetyö 10 op
 - c) Yliopiston kaikkien koulutusohjelmien opiskelijoille yhteiset opinnot 5 op

- 2) Työnohjaus 16op (vuorovaikutuspsykoterapiahoitojen pienryhmätyönohjaus 160h sekä siihen valmistautuminen, joka sisältää 12h perhetaustatyöskentelyä ennen työnohjauksen alkamista): Varhaisen vuorovaikutuksen psykoterapian psykoterapeutista potilastyötä on oltava koulutuksen aikana yhteensä vähintään 360 tuntia. Koulutuksen aikainen työnohjattu psykoterapiatyö on mahdollista sisällyttää näihin 360 tuntiin. Työnohjaukseen sisältyy 12h perhetaustatyöskentelyä pienryhmässä/opiskelija. Työnohjaus toteute-

taan 3–4 opiskelijan pienryhmätyönohjauksena, 2–4 viikon välein, 1.–4. opintovuotena, noin 3.5 vuoden ajan. Työnohjaus alkaa toisena lukukautena ja työnohjaaja vaihtuu työnohjausprosessin puolesta välisä/työnohjausryhmä. Työnohjattuna tulee hoitaa vähintään 2 raskauden aikana aloitettua vuorovaikutuspsykoterapiaa ja vähintään 3 vauva- tai taaperovaiheessa aloitettua vuorovaikutuspsykoterapiaa (enintään 1 taaperoiässä aloitettu). Tapaamisfrekvenssi tulee olla näissä psykoterapiahoidoissa vähintään kertaviikkoinen. Vähintään kahden hoitoprosessin tulee kestää yli puoli vuotta. Mikäli opiskelijoissa on pitempimatkalaisia, osa työnohjauksista pyritään järjestämään etä/nettityönohjauksena.

3) Koulutuspsykoterapia: psykoanalyttinen yksilöpsykoterapia vaativan erityistason (VET) psykoterapeutilla vähintään 2 kertaa viikossa, vähintään 100 h, 5 op

Koulutus sisältää ryhmämuotoista teorian opiskelua, pienryhmätyönohjausta ja yksilökoulutuspsykoterapiaa psykodynaamisesta tai -analyttisestä viitekehuksesta. Teoriaosioon kuuluu lähiopetuksen lisäksi alan kirjallisuuden perehtymistä, välitehtäviä ja muuta omatoimista, koulutusohjelmaan sisältyvää opiskelua. Koulutukseen kuuluu kaikkia sen opintokokonaisuuksia integroiva opinnäyte-työ, joka on esimerkiksi johonkin ko. psykoterapiasuuntauksen erityiskysymykseen laaja-alaista perehtymistä vaativa, koulutustyönohjaatuun vuorovaikutuspsykoterapiahoitoon kytkeytyvä, tieteellisen kirjoittamisen periaatteita noudattava kirjallinen tuotos. Lisäksi koulutusohjelmaan kuuluu asetuksen terveydenhuollon ammattihenkilöistä (VNA 1120/2010) edellyttämä osaamisen osoittaminen näytöllä.

Koulutusohjelmassa käsitellään muun muassa seuraavia teemoja:

- Varhaisen vuorovaikutuksen psykoterapian teoreettiset lähtökohdat
- Varhaisen vuorovaikutuksen psykoterapeuttinen arviointi
- Raskauden, synnytyksen ja varhaisen lapsivuodeajan vuorovaikutusriskit ja

-psykoterapia

- Varhainen äitiys, isyys ja perhe sekä vauvaperheen dyadi- ja triadisuhteet
- Vauvan ja pikkulapsen kehityspsykologia ja vauvaan fokusoituvat vuorovaikutusongelmat
- Vanhempaan fokusoituvat vuorovaikutusongelmat
- Varhaisen vuorovaikutuksen psykoterapia
- Vuorovaikutuspsykoterapian mallit ja integraatio

Teoreettinen ja menetelmäkoulutus muodostavat prosessinomaisen yhtenäisen kokonaisuuden, jossa teorian ja menetelmien lisääntyvä hallinta ovat vuorovaikutuksessa opiskelijan henkilökohtaisten taitojen ja itsetunteumuksen kehittymisen kanssa.

Koulutuksen rakenne ja keskeiset sisällöt lukukausittain:

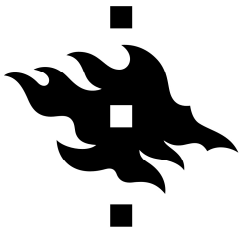
Koulutusohjelmaan kuuluu 41 koulutusohjelman seminaaripäivää, joista 19 järjestetään Helsingissä (Hki) ja 22 Turussa (T). Lisäksi viisi kaikille yliopiston koulutettaville yhteistä päivää järjestetään Helsingissä. Koulutuksen päätösjuhla on Helsingissä.

1. Lukukausi: Teoriaseminaarit ja perhe-
taustatyöskentely (6 lähiopetuspäivää ja psykoterapiatyön aloitus)

Opintojakso 1. (2pv Hki) Psykoterapeuttikoulutuksen aloitusseminaari ja ryhmäytyminen; Johdanto varhaisen vuorovaikutuksen psykoterapiaan ja työkokemusseminaari.

Opintojakso 2. (2pv Hki) Varhaisen vuorovaikutuksen psykoterapian teoreettiset lähtökohdat: Psykoanalyttinen näkökulma varhaiseen vuorovaikutukseen ja sen kehollisuuteen; kiintymyssuhde-
teoreettinen ja mentalisaation näkökulma varhaiseen vuorovaikutukseen

Opintojakso 3. Sternin varhaisen vuorovaikutuksen teoria; Varhaisen vuorovaikutuksen psykoterapian erityisyys, Motherhood Constellation (1.); Aivojen raskauden ja varhaislapsuuden aikainen ohjelmoituminen(2pv/T)

2. Lukukausi: Teoriaseminaarit (5 lähiopetuspäivää ja psykoterapiatyön työnohjaus)

Opintojaksot 4.-5. Raskauden, synnytyksen ja varhaisen lapsivuodeajan vuorovaikutusriskit ja –psykoterapia:

Opintojakso 4. Raskauden vuorovaikutuspsykologinen prosessi ja sen riskit sekä sikiövauvan maailma sekä kohtuvauvan ja vanhemman mielikuvien, mielenterveysongelmien ja traumahistorian huomioiminen raskaudenajan vuorovaikutuspsykoterapiassa (2pv/T);

Opintojakso 5. Prenataalijän erityiskysymykset riskiraskaustilanteissa. Synnytyksen, ensihetken ja varhaisen lapsivuodeajan vuorovaikutuspsykologia. Synnytyspelon ja -trauman vuorovaikutuspsykoterapia (2pv/Hki)

Opintojakso 6.–7. ja 10. Varhaisen vuorovaikutuksen psykoterapeuttinen arviointi:

(6.): vuorovaikutussuhteen vapaa ja strukturoitu havainnointi ja arviointi. Psykoterapiatyön etiikka. (1pv/Hki)

3. Lukukausi: Teoriaseminaarit (6 lähiopetuspäivää) ja psykoterapiatyön työnohjaus

Opintojakso 7. Varhaisen vuorovaikutuksen psykoterapeuttinen arviointi: haastattelutekniikat ja strukturoitujen haastattelumenetelmien kliininen käyttö (1pv/T)

Opintojakso 8.–9. Varhainen äitiys, isyys ja perhe: Varhainen äitiys ja äitiyden rakentuminen, Äitiystila/Motherhood Constellation (2.) (1pv/Hki), Varhainen isyys (1pv/T); Triadi ja perhe – perheterapeuttinen ja systeeminen näkökulma varhaiseen vuorovaikutukseen (2pv/T)

Opintojakso 10: Varhaisen vuorovaikutuksen psykoterapeuttinen arviointi (3.): triadisen ja perheen vuorovaikutuksen arviointi (1pv/T)

4. Lukukausi: Teoriaseminaarit (6 lähiopetuspäivää) ja psykoterapiatyön työnohjaus

Opintojakso 11.–13.: Vauvan ja pikkulapsen kehityspsykologia ja vauvaan fokusoituvat vuorovaikutusongelmat:

Opintojakso 11. Vauvan kehityspsykologia, säätelykyvyt ja mielen rakentuminen. Keskosvauva, sairas tai vammaisen vauva sekä kaksos- tai monikkovauva (2pv/Hki);

Opintojakso 12. Vauvan tai pienen lapsen syömishäiriöt; Vauvan univaikeudet ja itkuisuus; Aistipulmainen vauva (2pv/T)

Opintojakso 13. Vauvan vetäytyminen ja depressio; Vauvan kontaktivaikeus ja autistinen kehitystendenssi; Eriytymiskehityksen haasteet taaperoiässä (2pv/Hki)

5. Lukukausi: Teoriaseminaarit (5 lähiopetuspäivää) ja psykoterapiatyön työnohjaus

Opintojakso 14.–15. Vanhempaan fokusoituvat vuorovaikutusongelmat:

Opintojakso 14. Traumatisoitunut vanhemmus ja vanhemman vaikeat mielenterveysongelmat (2pv/Hki);

Opintojakso 15. Haavoittunut ja menetyksentähtäinen vauvan vanhemmus sekä vauva ja masentunut tai ahdistunut äiti (2pv/T)

Opintojakso 16.–20.: Varhaisen vuorovaikutuksen psykoterapia:

Opintojakso 16. Varhaisen vuorovaikutuksen psykoterapian peruskäsitteet, setting ja vaikuttamisen väylät (1pv/Hki);

6. Lukukausi: Teoriaseminaarit (5 lähiopetuspäivää) ja psykoterapiatyön työnohjaus

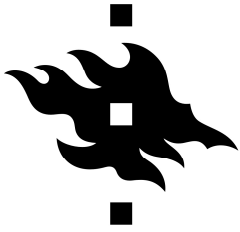
Opintojakso 17. Mielikuvien kautta hoito; Vanhemman oman varhaisen hoiva-kokemuksen aktivoituminen ja merkitys (1pv/Hki);

Opintojakso 18. Hoito vuorovaikutuskäyttäytymisen kautta (1pv/Hki);

Opintojakso 19. Terapeuttinen kontakti vauvaan (1pv/Hki);

Opintojakso 20. Vuorovaikutuspsykoterapian prosessi ja erityiset tekniikat (2pv/T)

7. Lukukausi: Teoriaseminaarit (4 lähiopetuspäivää) ja psykoterapiatyön työnohjaus

HELSINGIN YLIOPISTO

VARSINAIS-SUOMEN LÄÄKÄRIPALVELU OY

Opintojakso 21.–26. Vuorovaikutuspsykoterapian mallit ja integraatio:

Vuorovaikutuspsykoterapian mallit I: Koti- ja perhepäiväsairaalahoidot vauva- ja taaperoiässä ja Working under fives -malli (1pv/T);

Opintojakso 22. Vuorovaikutuspsykoterapian mallit II: Vauva-vanhempi –ryhmähoidot (1pv/Hki);

Opintojakso 23. Vuorovaikutuspsykoterapian integraatio I.: Terapiasuhde muutosprosessin perusta (2pv/T)

8. Lukukausi: Viimeiset teoriaseminaarit (4 lähiopetuspäivää), työnohjauksen päättäminen, opinnäytetyön ja näytön arviointi sekä päätösjuhla.

Opintojakso 24. Vuorovaikutuspsykoterapian integraatio II: Allianssi, transferenssi, todellinen suhde ja psykoterapeutin ominaisuudet (1pv/T)

Opintojakso 25. Vuorovaikutuspsykoterapian integraatio III: opinnäytetöiden raportointi (1pv/T)

Opintojakso 26. Vuorovaikutuspsykoterapian integraatio IV: näyttö ja sen arviointi (2pv/T)

Koulutusprosessin päättyessä pidetään päätösjuhla Turussa.

KOULUTUKSEEN HAKEMINEN

Koulutuksen haun yhteydessä tarvittavat lomakkeet ja todistukset ilmenevät Helsingin yliopiston psykoterapeuttikoulutuksen hakuoppaasta sivuilta osoitteesta: <http://www.helsinki.fi/psykoterapeuttikoulutus/opiskelu/hakuajat.htm>

Sähköinen hakulomake julkaistaan haun alkaessa helmikuussa 2017.

Hakemusten tulee olla perillä viimeistään 28.2.2017 klo:16.15 mennessä. Tarkemmat hakuohjeet (sähköinen hakemus ja liitteet): <http://www.helsinki.fi/psykoterapeuttikoulutus/opiskelu/hakuajat.htm>

TIEDUSTELUT

Tuula Rantala
Psykoterapeuttikoulutuksen suunnittelija
psykoterapeuttikoulutus@helsinki.fi
puh. +358-294 140 963
sekä

Vastuukouluttajat:
Elina Savonlahti (elina.savonlahti@netti.fi)
ja Mirja Sarkkinen
(mirja.sarkkinen@pionnet.net)